

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА**от 18 юни 2019 година****по проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Литва за периода 2021—2030 година**

(2019/C 297/15)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

- (1) По силата на Регламент (ЕС) 2018/1999 всяка държава членка трябва да представи на Комисията проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, обхващаш периода от 2021 г. до 2030 г., съгласно член 3, параграф 1 и приложение I към същия регламент. Първите проекти на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата трябваше да бъдат представени до 31 декември 2018 г.
- (2) Литва представи своя проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на 17 декември 2018 г. Представянето на този проект на план в областта на енергетиката и климата представлява основата и първа стъпка от постепенния процес между Комисията и държавите членки с цел приключване на интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата и тяхното последващо изпълнение.
- (3) По силата на Регламент (ЕС) 2018/1999 от Комисията се изисква да оцени проектите на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. Комисията извърши цялостна оценка на проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Литва, като взе предвид относимите елементи от Регламент (ЕС) 2018/1999. Тази оценка⁽²⁾ се публикува заедно с настоящата препоръка. Препоръките по-долу са въз основа на тази оценка.
- (4) В частност, препоръките на Комисията могат да се отнасят до: i) равнището на амбициозност на общите цели, на конкретните цели и на приноса с оглед на колективното постигане на общите цели на Енергийния съюз, и по-специално на конкретните цели на Съюза за 2030 г. относно енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност, както и до степента на електрическа взаимосвързаност, която държавата членка си е поставила като цел за 2030 г.; ii) политиките и мерките, отнасящи се до общите цели на равнището на Съюза и на държавите членки, и други политики и мерки с възможно трансгранично значение; iii) всякакви допълнителни политики и мерки, които може да са необходими в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата; iv) взаимодействията между и последователността на съществуващите и планираните политики и мерки, включени в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата в рамките на едно измерение, както и между различните измерения на Енергийния съюз.
- (5) При съставянето на препоръките Комисията взе предвид, от една страна, необходимостта да събере количествено определен планиран принос от всички държави членки, за да прецени равнището на амбициозност на равнище Съюз, и от друга страна, необходимостта да се даде достатъчно време на съответната държава членка да отдели нужното внимание на препоръките на Комисията преди окончателното оформяне на интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата.
- (6) Препоръките на Комисията по отношение на амбициите на държавите членки в областта на възобновяемата енергия следва да се основават на формула, определена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999, която се основава на обективни критерии.

⁽¹⁾ ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 228.

- (7) По отношение на енергийната ефективност препоръките на Комисията се основават на оценката на националното равнище на амбициозност, предвидено в проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, в сравнение с колективното равнище на усилията, което е необходимо за постигане на конкретните цели на Съюза, като в съответните случаи се вземе предвид предоставената информация за специфичните национални обстоятелства. Окончателният национален принос в областта на енергийната ефективност следва да отразява потенциала за ефективни спрямо разходите икономии на енергия и да бъде подкрепен от надеждна дългосрочна стратегия за саниране на сградите и от мерки за изпълнение на задължението за икономия на енергия, произтичащо от член 7 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾. Държавите членки следва също така да покажат, че правилно са отчели принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, а именно като обяснят по какъв начин енергийната ефективност допринася за ефективното спрямо разходите постигане на националните цели за конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, сигурност на енергийните доставки и реагиране на енергийната бедност.
- (8) Съгласно Регламента за управлението държавите членки трябва да представят общ преглед на инвестициите, необходими за постигане на общите цели, конкретните цели и приноса, определени в интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата, както и обща оценка на източниците на тези инвестиции. Националните планове в областта на енергетиката и климата следва да осигуряват прозрачност и предсказуемост на националните политики и мерки, за да бъде обезпечена сигурността на инвестициите.
- (9) Същевременно, като част от цикъла на европейския семестър за 2018—2019 г., Комисията отдели голямо внимание на инвестиционните потребности на държавите членки във връзка с енергетиката и климата. Това е отразено в Доклада за Литва за 2019 г.⁽⁴⁾ и в Препоръката на Комисията за препоръка на Съвета към Литва⁽⁵⁾, съставени в рамките на процеса на европейския семестър. Комисията взе предвид констатациите и препоръките от последния европейски семестър в своята оценка на проектите на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. Препоръките на Комисията допълват най-актуалните специфични за всяка държава препоръки, издадени в контекста на европейския семестър. Държавите членки следва също така да гарантират, че в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата се вземат предвид най-актуалните специфични за всяка държава препоръки, издадени в контекста на европейския семестър.
- (10) Освен това, по силата на Регламента за управлението всяка държава членка е длъжна надлежно да вземе предвид всякакви препоръки от Комисията в своя проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, който трябва да бъде представен до 31 декември 2019 г., а ако съответната държава членка не се съобрази с дадена препоръка или съществена част от нея, тя следва да представи и публикува основанията си.
- (11) Когато е приложимо, държавите членки следва да докладват в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата и актуализациите им през следващите години същите данни, които докладват на Евростат или Европейската агенция за околната среда. Използването на един и същ източник и — когато са налични — на европейски статистически данни също е от основно значение за изчисляване на базовата линия за моделирането и прогнозирането. Използването на европейски статистически данни ще позволи по-добра съпоставимост на данните и прогнозите, използвани в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата.
- (12) В окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата трябва да бъдат включени всички елементи от приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1999. В този контекст следва да бъдат оценени макроикономическите въздействия на планираните политики и мерки и, доколкото е възможно, въздействията им върху здравето, околната среда, заетостта, образованието, уменията и социалната сфера. Заинтересованите лица от публичния и другите сектори трябва да бъдат включени в изготвянето на окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата. Тези и други елементи са описани подробно в работния документ на службите, който се публикува заедно с настоящата препоръка⁽⁶⁾.
- (13) Окончателният план следва да се гради върху и да разработва взаимодействията между различните политики и мерки във всички измерения на Енергийния съюз, които вече са представени за енергийната ефективност, енергията от възобновяеми източници и секторите, които не са обхванати от системата на ЕС за търговия с емисии. В проекта на план също така се признава значението за енергийната сигурност на енергията от възобновяеми източници и мерките за енергийна ефективност, които следва да бъдат доразвити в окончателния план. По подобен начин в окончателния план трябва да се разгледа ролята на измерението на вътрешния пазар и на измерението на научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността за подкрепата на усилията, планирани за другите измерения на Енергийния съюз. Разглеждането на полезните взаимодействия между сектора на ЗПЗГ и регламента за разпределянето на усилията, както и въздействието върху сектора на LULUCF от увеличеното използване на биомаса за производство на енергия също са важни части на окончателния план.

⁽³⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ SWD (2019) 1014 final.

⁽⁵⁾ COM (2019) 515 final от 5 юни 2019 г.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 228.

- (14) От полза за окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата би било представянето на изчерпателен анализ на настоящата позиция на сектора на нисковъглеродните технологии в световния пазар, като се подчертаят областите на конкурентни преимущества и потенциалните предизвикателства и като се посочат измерими общи цели за бъдещето, както и политики и мерки за постигането им и се направят съответните връзки с политиката за предприятията и промишлеността. От полза за него би било също едно по-добро взаимодействие с кръговата икономика, подчертаващо нейния потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове.
- (15) Препоръките на Комисията към Литва са подкрепени от оценката на нейния проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, която е публикувана заедно с настоящата препоръка ⁽⁷⁾,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЛИТВА ДА ПРЕДПРИЕМЕ ДЕЙСТВИЯ СЪС СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

1. Да доразвие своята стратегия за постигане на целта си за 2030 г. от -9% в сравнение с 2005 г. по отношение на парниковите газове за секторите, които не са обхванати от системата на ЕС за търговия с емисии. Това включва определяне на ролята на сектора на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство на базата на правилата за отчитане съгласно Регламент (ЕС) 2018/841, както и допълнително определяне на планираните политики.
2. Да подкрепи желаното равнище на амбиция на Литва от 45 %-ен дял на енергията от възобновяеми източници за 2030 г., представен в проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата като принос към целта на Съюза за 2030 г. за енергия от възобновяеми източници, чрез подробни и количествено определени политики и мерки, които са в съответствие със задълженията, определени в Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, за да даде възможност за своевременно и ефективно спрямо разходите постигане на този принос. Да включи индикативна крива, която да достига до всички референтни точки съгласно член 4, буква а) (2) от Регламент (ЕС) 2018/1999. Да включи мерки за постигане на целта за транспорта, определена в проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата и в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001. Да представи допълнителни подробности относно опростяването на административните процедури и относно благоприятстващите рамки за потреблението на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия съгласно членове 21 и 22 от Директива (ЕС) 2018/2001.
3. Значително да повиши равнището на своята амбициозност за намаляване на потреблението на крайна и на първична енергия през 2030 г., както и да предложи по-амбициозни политики и мерки, които биха довели до допълнителни икономии на енергия, за да се постигне целта на Съюза за 2030 г. за енергийната ефективност. Да изрази приносът си към националната енергийна ефективност като абсолютна стойност на потреблението на първична и на крайна енергия през 2030 г. Да предостави повече информация за политиките и мерките за енергийната ефективност, като посочи кои от тях ще пропължат след 2020 г., какви нови политики ще бъдат въведени след 2020 г. и какво ще е тяхното въздействие. По-специално, да разгледа въвеждането на допълнителни мерки за енергийната ефективност, насочени към транспортния сектор.
4. Да посочи мерките в подкрепа на целите на енергийната сигурност по отношение на диверсификацията и намаляването на енергийната зависимост, включително мерки за осигуряване на гъвкавост и достатъчност на производството на електроенергия в контекста на амбициозната цел за енергията от възобновяеми източници, като например допълнителни мерки за реакцията на потреблението и за съхранението на енергия. Да вземе предвид на регионалния контекст и действителния потенциал на интерконекторите и на генериращите мощности в съседните държави, когато се оценява ресурсната достатъчност в електроенергийния сектор.
5. Да определи ориентирани към бъдещето общи и конкретни цели по отношение на пазарната интеграция, по-специално мерки за развитие на по-конкурентни пазари на едро и дребно, включително отбелязване на напредък към цени, напълно основани на пазара.
6. Да уточни националните общи цели и конкретни цели за финансирането в областта на научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността, свързани конкретно с Енергийния съюз, които трябва да бъдат постигнати между 2020 г. и 2030 г., така че да бъдат лесно измерими и пригодни да подпомагат постигането на целите в другите измерения на интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата. Да подкрепи тези общи цели с конкретни и подходящи политики и мерки, включително тези, които трябва да бъдат разработени в сътрудничество с други държави членки, например Стратегическия план за енергийните технологии.
7. Да засили вече съществуващите добри условия на регионално сътрудничество между балтийските държави (Естония, Латвия и Литва), като ги разшири до нови области и разшири географския обхват, за да се включват държавите от Северна Европа (Дания, Исландия, Норвегия, Финландия и Швеция). Регионалният обмен следва да бъде съсредоточен в областта на вътрешния енергиен пазар и енергийната сигурност с оглед на промените в електроенергийните системи за приемане на по-голям дял електроенергия от възобновяеми източници, което ще увеличи вноса/износа на електроенергия и ще повиши необходимостта от гъвкавост на системата, както и в областта на декарбонизацията на транспортния сектор и регионалното сътрудничество в научните изследвания.

⁽⁷⁾ SWD(2019) 228.

⁽⁸⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

8. Да разшири анализа си на инвестициите, необходими за модернизиране на икономиката си чрез постигане на целите си в областта на енергетиката и климата, и да предостави допълнителна информация относно източниците на тези инвестиции, включително подходящо финансиране на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза.
9. Да изброи всички енергийни субсидии, особено субсидиите за изкопаеми горива, както и предприетите действия и планове за прекратяването им.
10. Да включи анализ на взаимодействията с политиката за качеството на въздуха и емисиите във въздуха, като представи данни за въздействието върху замърсяването на въздуха при различните сценарии, осигури подкрепяща информация и разгледа полезните взаимодействия и ефектите на взаимно компенсиране.
11. Да интегрира по-добре аспектите, свързани със справедливостта и честността на прехода, по-специално като предостави повече информация за въздействието на планираните цели, политики и мерки върху социалния елемент, заетостта и уменията. Да доразвие подхода за справяне с въпросите на енергийната бедност, включително като посочи целите и предвиденото въздействие от планираните политики и мерки, както се изисква в Регламент (ЕС) 2018/1999.

Съставено в Брюксел на 18 юни 2019 година.

За Комисията

Miguel ARIAS CAÑETE

Член на Комисията
